
ختنه‌ی زنان

رهنمودهای علمی و عملی برای پیشگیری از ختنه‌ی زنان

عثمان محمودی - محمد رئوف امینی

تهوین، مریوان، ۱۳۹۵

ختنه‌ی زنان

رهنمودهای علمی و عملی برای پیشگیری از ختنه‌ی زنان

تالیف:

عثمان محمودی - محمد رئوف امینی

ناشر: **آوین**

طراحی جلد و صفحه‌آرایی: نه‌وینداران

چاپ اول، ۵۰۰ نسخه، ۱۳۹۵، مریوان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۶۷-۱۲-۹

انتشارات **آوین**:

کردستان، مریوان، انتهای خیابان مردوخ ۰۸۷۳۴۵۲۶۶۶۴ - ۰۹۱۸۱۷۳۰۳۳۴

www.awinbook.com

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

پیشگفتار

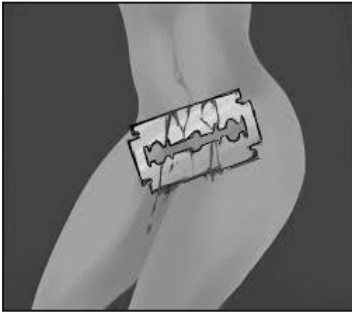
همه باید برای پیشگیری از ختنه زنان و ریشه کردن این پدیده تلاش کنند، بخاطر اینکه این عمل عوارض جنسی، جسمی و روانی زیادی دارد و از نظر قانونی و انسانی نادرست است. در عصر حاضر ختنه زنان اشتباه بزرگی شناخته می‌شود و بر اساس قانون ممنوع است.

آسیب‌های ختنه کردن (مونث) فقط شامل زنان نمی‌شود مردان نیز در زندگی زناشویی آسیب می‌بینند و نهایتاً این عمل باعث ایجاد جامعه‌ای ناسالم و ناهنجار می‌شود.

در سالهای اخیر جامعه جهانی تمام تلاش خود را برای پایان دادن و مبارزه با این پدیده انجام داده است. اگر تا اکنون ختنه جنس مونث به بهانه‌های دینی، عرف و عادات انجام شده هیچ پایه و اساس علمی و درستی ندارد و شایسته نیست در سایه‌ی چنین بهانه‌هایی این چنین گناهی صورت گیرد.

این کتابچه شامل چندین مدرک (سند) علمی، دینی، قانونی و تاریخی است که نشانگر لزوم پایان بخشیدن به این پدیده می‌باشند و از خوانندگان این جزوه درخواست می‌شود که این اطلاعات و آگاهی‌ها را در خانواده و جامعه‌ی خود نشر دهند.

هدف:

این کتابچه به دنبال آگاه سازی متخصصان و عامه مردم برای محافظت و حمایت از دختران و زنان در برابر ناقص سازی جنسی زنان یا ختنه زنان^۱ است و شامل مجموعه ای از اطلاعات مفید قابل استفاده برای افراد و ارگانهای مختلف است.

ختنه زنان (FGM) کودک آزاری و شکلی از خشونت است علیه زنان و دختران است و بنابراین باید به عنوان بخشی از سیاستها و ساختارهای حفاظت از بزرگسالان و کودکان مورد توجه قرار گیرد.

فهرست

هدف:	۵
مقدمه:	۹
تاریخچه ختنه زنان:	۱۱
مشأ و رواج تاریخی ختنه زنان	۱۱
روایات مرتبط با پیدایش ختنه زنان	۱۳
ختنه زنان در جهان:	۱۷
رواج ختنه دختران در ایران:	۱۸
نام های علمی و محلی ختنه زنان:	۱۹
انواع ختنه زنان:	۲۱
پایه های فرهنگی و انگیزه های ناقص سازی جنسی زنان	۲۳
ختنه کردن زنان از دیدگاه اسلام	۲۴
ختنه زنان در قرآن و سنت (منابع اصلی دین اسلام):	۲۶
احادیث ضعیف و غیر قابل استناد در مورد ختنه زنان:	۲۷
فتوهای مخصوص ختنه زنان در اسلام	۲۹
متن کامل فتوای عالمان اسلامی در مورد ممنوعیت ختنه کردن زنان و دختران	۳۰
عوارض جسمی ختنه زنان	۳۳
عوارض جسمی کوتاه مدت ختنه زنان:	۳۴
عوارض جسمی دراز مدت ختنه زنان:	۳۷
عوارض ختنه زنان هنگام حاملگی و زایمان	۳۹
عوارض جنسی ختنه زنان	۴۱
عوارض روانی ختنه زنان	۴۳
نظر متخصصان در مورد ختنه زنان:	۴۴
مشاوره و حمایت ختنه زنان:	۴۵
کاهش شیوع ختنه زنان	۴۵
منابع:	۴۷

مقدمه:

بر اساس تقسیم بندی سازمان بهداشت جهانی^۱ ختنه زنان به یکی از چهار عمل زیر اشاره دارد: مثله کردن^۲ آلت زنانگی^۳ از نوع اول شامل برداشتن جزئی یا کلی کلیتوریس^۴ (کلیتوریدکتومی)، نوع دوم شامل برداشتن جزئی یا کلی کلیتوریس و لبهای کوچک فرج با/ یا بدون بریدن لبهای بزرگ فرج، نوع سوم شامل تنگ کردن مجرای مهبل^۵ با ایجاد یک مهر و موم پوششی با قطع کردن و تغییر مکان دادن لبهای کوچک فرج و/یا لبهای بزرگ فرج (با یا بدون برش کلیتوریس)، و نوع چهارم شامل هرگونه عمل خطرناک دیگر بر روی آلت تناسلی زنان به مقصودی غیر پزشکی مانند: سوراخ کردن، سوزن زدن، شکافتن و غیره می باشد.

سازمان ملل متحد ختنه زنان تحت عنوان «سنت و آیین»^۶ را مردود و عمل ناقص سازی اندام جنسی زن را مصداق بارز «شکنجه»^۱ می داند.

1 - World Health Organization(WHO)

2 - Mutilation

3 -Genital

4 -Clitoris

5 - Vagina

6 -Traditions and Rituals

این عمل پیامدهای منفی بسیاری بر سلامت و روان دختران و زنان دارد. در بین سال‌های ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۰ میلادی، ناقص‌سازی جنسی زنان یا ختنه زنان به عنوان پدیده‌ای که مشکلات عدیده‌ی پزشکی را در بردارد، در نظر گرفته می‌شد، ولی از سال ۱۹۹۰ میلادی به بعد گفتمان‌های پیرامون این پدیده به نقض حقوق اصلی انسانی نیز توجه می‌کنند و این عمل نقض حقوق اساسی زنان و کودکان^۲ شمرده می‌شود. از سال ۲۰۰۳ میلادی، ۶ فوریه به عنوان روز بین‌المللی مبارزه با هرگونه مثله کردن جنسی زنان نامگذاری شده‌است. سازمان ملل متحد برنامه‌ای برای کاهش قابل ملاحظه میزان انجام این عمل تا سال ۲۰۱۵ دارد و اقداماتی برای برچیدن این رسم در دو سطح جامعه و ملی پیشنهاد کرده است.

1 - Torture

2 - Violation of the fundamental rights of women and children

تاریخچه ختنه زنان

گمان می‌رود که ظهور آداب مربوط به بریدن آلت تناسلی زنان برای اولین بار

در مصر باستان در دره‌های اطراف رود نیل اتفاق افتاده، و از آنجا به نواحی اطراف رود نیل، شمال شرقی و غرب آفریقا گسترش یافته باشد. یک نظریه می‌گوید: این رسم هدفش جلوگیری اختلالات جنسی نبوده است، بلکه نوعی آئین به حساب می‌آمده است که ریشه‌ی آن در افسانه‌های بدویان مصری و دیگر مردمان آفریقا یافت می‌شود.

منشأ و رواج تاریخی ختنه زنان

قدیمی‌ترین نقاشی یافت‌شده از ختنه مردان، متعلق به مصر باستان است. این نقاشی مربوط به ۲۰۰۰ تا ۲۳۵۰ سال پیش از میلاد مسیح می‌باشد.

خاستگاه جغرافیایی رسم قطع آلت تناسلی را، دره رود نیل در مصر باستان می‌دانند. گمان بر این است که این رسم‌ها بعدها به نواحی اطراف چون حوزه رود نیل، و شمال شرق و غرب آفریقا گسترش یافته است. قدیمی‌ترین شاهد موجود مومیایی‌هایی هستند که به ۲۰۰ سال قبل از میلاد باز میگرداند و آثار قطع کلیتوریس در آنها پیدا است. مورخ یونانی هرودوت وجود این رسم را در بین مصریان در سال پنجم پیش از میلاد گزارش کرده است. هرودوت همچنین

گزارش می‌کند که رومی‌ها، اتیوپیها، و فنیقی‌ها نیز قطع دستگاه تناسلی زنان را انجام می‌دهند.

جغرافی‌دانان یونانی استرابو آنرا در بین مصریان در حدود سال ۲۵ قبل از میلاد گزارش می‌کند و آن را نوعی مناسک گذار به حساب می‌آورند که ریشه آن در افسانه‌های مربوط به مصر باستان و دیگر مردمان آفریقا بوده است. این مردمان بر این اعتقاد بودند که ارواح خدایان و انسان‌ها دوجنسی می‌باشند. این ارواح ویژگی‌های دوجنسی خود را روی ارگان‌های تناسلی تصویر می‌کنند. بدین گونه، زنانگی مرد در پوست روی اندام جنسی مرد است، و روح مردانه زن در کلیتوریس او است. براساس این باورها برش این بخش‌ها (ختنه) عملاً بخش زنی مرد را می‌زداید و او را به یک مرد کامل تبدیل می‌کند؛ و برداشتن پوست آلت مرد موجب می‌شود بخش مردی زن زدوده شود و او را به یک زن کامل تبدیل کند. امروزه هنوز زنان مصری به زنانی که ختنه نشده‌اند با دید تحقیر نگرسته و می‌گویند: «تو مثل یک مرد هستی».

روایات مرتبط با پیدایش ختنه زنان

تاریخ شناس یونانی هیردوت می‌گوید: ((مصری‌ها- آشوری‌ها و کوشی‌ها و حبشی‌ها از زمان‌های قدیم ختنه کرده‌اند ولی قوم و ملت‌های دیگر ختنه را از مصریان آموخته‌اند- در گورستان پزشکان در سقاره، لوریا چندین تابلو را پیدا کرده که جراحی در آن مشاهده می‌شود، براساس نحوه‌ی لمیدن بیماران جوان گمان می‌رود که ختنه وجود داشته است.

آدم‌های باستان ختنه را به عنوان وسیله‌ای جهت کنترل بدن زن و امیال و آرزوهایش به کار برده‌اند، همچنین برای ناتوان کردن و تضييع حقوق بردگان از نوعی آخته کردن^۱ که انسان با حیوان انجام می‌داده است برای بردگان نیز استفاده می‌کردند. یا این باور که ختنه امیال جنسی^۲ را سست می‌کند و باعث می‌شود زن امیالش را فقط با همسر یا صاحبش ارضاء کند و به دنبال تکیه گاهی دیگر نباشد.

این باورهای پوچ و افسانه‌ها که پایه و اساس غیرانسانی داشتند، باعث رواج ختنه در میان آدمها بود، تا آن زمان که آیین‌ها بوجود آمدند و باروبنه افسانه و اندیشه‌ها و باورهای پوچ ختنه کردن را به هم پیچیدند. از جانب ابراهیم (ع) که خدای متعال به ختنه کردن سفارش کرده است زیرا این علائم قوم بنی اسرائیل را از اقوام دیگر جدا می‌کند. ابراهیم (ع) پیمان‌نامه‌ای را با مرکبی که از خون ختنه کردن درست شده بود، مهر کرده که به موجب آن خدای متعال وعده داده برای آنکه فرزندان و نوه‌هایش صاحب و مالک رود نیل تا رود فرات شوند،

1 - Castration

2 - Sexual desires

واضح است که اینها افسانه‌ای آیینی بیش نیستند و هیچ وجود راست و دقیقی ندارند زیرا زمانی که اسلام ظهور کرد مفسران به تفسیر صفحات آثار بجا مانده از صاحب کتاب (اهل کتاب) درباره‌ی ختنه کردن پرداختند که در این میان نیز بعضی تفسیرهای معجول وجود داشتند که متأسفانه این احادیث معجول را به صورت شعار اسلامی درآوردند.

بعضی گمان می‌کنند (حدس می‌زنند) که **آغاز ختنه کردن** به ۴۰۰۰ سال قبل از میلاد بر می‌گردد. و بعضی دیگر بر این گمان هستند که به زمان (عصر) ابراهیم (ع) یعنی ۲۰۰۰ سال قبل از میلاد بر می‌گردد.

برخی از نقل قول‌های تاریخی (بازگو کنندگان تاریخی) گمان می‌کنند که **ختنه کردن زنان و دختران نزد یهودیان نوعی قربانی برای پاک‌ی از گناه است**. گناه که اندیشه‌ای رایج در آیین یهودیت است، و عقیده بر این است به خاطر اینکه طبیعت انسان ضعیف می‌باشد، و عمل به قانون

و عرف هم سخت و مشکل است بعد از نماز خواندن تنها راه چاره برای پرهیز از دچار شدن به گناه قربانی دادن^۱ است.

قربانی کردن بشر ابتدا از اقوام سامی و آری‌ها شروع شده و بعد از آن قربانی کردن حیوان جایگزین قربانی بشر شد. از آن پس انسان اولین ثمره‌ی کارهای دامداری و کشاورزی که پرورش می‌دادند را قربانی می‌کردند، بعد از آن و نهایتاً

قربانی کردن با ذکر و تسییحات و سپاسگزاری خدا کافی بود، از ابتدا این باور رایج بود که گوشت آن حیوانی خورده می‌شود که تنها توسط فرد روحانی (کاهن) ی سربریده و به پای خداوند قربانی شده باشد. بر اساس همین باورها ختنه کردن هم نوعی از اعمال و رفتارهای پرهیز (پاکی) از گناه بود. یهودی‌ها حیض و بچه‌دار شدن، را مانند گناهی می‌دانستند که زن را آلوده می‌کند و طبق عرف و عادت زن را نیازمند به پاک کردن می‌کند و زن بوسیله ختنه شدن از گناه پاک می‌شود.

نظر دیگر این است که عرف و عادت ختنه کردن زن و دختر همانند **تنبیهی^۱** در مقابل **خطاهای زن** پدیدار گشته است، برای نمونه در برخی کشورها مانند یمن که در دوره‌ای رفتارهای ناهنجار به همسر شایع شده بود و زمانی که شوهران

متوجه رفتارهای ناهنجار زنان خود می‌شدند بجای کشتن آنان را با ختنه کردن مجازات می‌کردند این پدیده تا ظهور اسلام در جامعه عرب و خلیج عرب ادامه داشت و عرف و عادت شده بود.

در **انجیل** آثاری این چنین وجود دارد که آدم (ع) بعد از توبه کردن از خوردن درخت (ممنوعه) اولین کسی بوده که عمل ختنه کردن را انجام داده ولی نوه‌ها و نبیره‌هایش آن را ترک کردند تا آن زمان که خداوند بزرگ به ابراهیم (ع) دستور داده که ختنه کردن را زنده کند.

تابلوی گلین مدنیت بابل‌ها و سومری‌ها که مربوط به ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد پیدا شده در آن جزئیات رفتار (عمل) ختنه کردن وجود داشت.

در قبر (توت عنج آمون) که یکی از فراعنه مصر در ۲۲۰۰ سال قبل از میلاد می‌باشد تابلویی پیدا شده که در آن عمل ختنه کردن نزد فرعونیان را شرح می‌دهد و اشاره می‌کند که قبل از ختنه کردن از مرهمی برای بی حس کردن استفاده کرده‌اند.

برخی دیگر معتقدند که ختنه کردن زنان به قبل از تاریخ بر می‌گردد. در عصری که **زن برای رهایی از دست شیطان قربانی می‌شد** بطوری که آن زمان گناه خاص زن و به فهم و درک زن نسبت داده می‌شد و لازم بود (با ختنه کردن) از ناپاکی (آلودگی) که وارد بدنش شده بود پاک شود.

نتیجه اینکه به عقیده و نظر ما ظهور ختنه کردن یک علت نداشته، بلکه با مقتضیات مکانی و زمانی تغییر یافته و متفاوت بوده، اما علتی اصلی داشته و آن به حداقل رساندن (کم کردن) فعالیت جنسی در کنیزان بوده هدف از این هم حفظ مصلحت و منافع صاحب بردگان و کنیزان بوده است. ختنه کردن و آخته کردن همزمان پدیدار گشته‌اند و بعد از سیستم زشت برده‌داری و به بردگی کشاندن انسان و دشمنی برای برادرش پیدا شده است.

ختنه زنان در جهان

بریدن آلت تناسلی زنان به صورت سنتی در بیش از ۳۰ کشور جهان انجام می‌شود که بیشتر آنها آفریقایی هستند. این عمل بر روی بسیاری از زنان مهاجر آفریقایی تبار ساکن در اروپا و آمریکای شمالی، انجام شده است. در میان کشورهای فارسی زبان، در جنوب و غرب ایران این رسم وجود دارد. به گزارش بنیاد جمعیت سازمان ملل تعداد زنان ختنه شده در جهان ۱۲۰ تا ۱۴۰ میلیون بوده و هر ساله سه میلیون دختر دیگر نیز در معرض این خطر هستند. در طی سالهای ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۶ میزان زنان ختنه شده به صورت تدریجی رو به کاهش بوده است. این عمل را به دلیل باورهای سنتی جنسی، اجتماعی، باورهای غیر علمی طبی و زیبایی شناختی، و مذهبی انجام می‌دهند.

در کشورهایی که انجام این عمل مرسوم است، امکان دارد بصورت خیلی پراکنده و غیرمنظم این عمل صورت بگیرد و یا در بعضی از مناطق این

کشورها تقریباً توسط همه مردمان آن کشور انجام می‌شود. رابطه‌ی مشخصی بین انجام این رسم و مذهب خاصی نیز وجود ندارد: به عنوان مثال در ناحیه‌ای در جنوب نیجریه پنج گروه نژادی برش دستگاه تناسلی را انجام می‌دهند ولی یکی از آنها مسلمان است، دو تا از آنها عمدتاً مسیحی هستند، و دوتای دیگر مذهب سنتی‌شان را دارند. پیرامون موضع‌گیری اسلام در قبال ناقص‌سازی جنسی زنان

در میان اهل تسنن شافعی مذهب در ایران، ختنه کردن دختران سابقه ای طولانی دارد و این عمل در نواحی جنوبی و غربی کشور، غالباً در مناطق روستایی و در حومه شهرهای چهار استان هرمزگان، کرمانشاه، کردستان و آذربایجان غربی معمول است. در این مناطق هنوز مردمانی بر اساس باورهای فرهنگی و دینی خود خواهان انجام این عمل هستند. ختنه دختران در ایران و نیز در کردستان عراق عمدتاً در میان آن دسته از کردهای سنی شافعی مذهبی رایج است که با گرایش سورانی و یا اورامانی سخن میگویند و نه در نواحی کرمانجی زبان ایران، عراق، ترکیه و یا سوریه ولو اینکه آنها نیز شافعی مذهب باشند.

نام های علمی و محلی ختنه زنان

یافتن نام مناسب برای اشاره به برش دستگاہ تناسلی زنان؛ موضوعی جدال برانگیز بوده است. به صورت سنتی از کلمه «ختنه زنان» استفاده می شده است. این کلمه در متون فقهی اسلامی و همچنین در متون مردم شناسان مرسوم است. در متون اسلامی و عربی، «خفص» یا «خفاض» به صورت خاص برای اشاره به ختنه زنان استفاده می شود در حالی که الفاظ «ختن» یا «ختان» هم برای ختنه مرد و هم ختنه زن استفاده می شده، در اینجا خفص در لغوی اش به معنی «کاستن» به کار رفته است.

از اواخر دهه هفتاد میلادی لغت Female Genital Mutilation (FGM) (معنی لغوی: «مثله کردن آلت تناسلی زنان») مورد استقبال قرار گرفت؛ و در سال ۱۹۹۰، این واژه در سومین کنفرانس کمیته بین آفریقایی در مورد آئین

ستی که بر سلامت زنان و کودکان تأثیر دارد (IAC) در آدیس آبابا، اتیوپی، پذیرفته شد. یک سال بعد، سازمان بهداشت جهانی (سازمان تخصصی زیر مجموعه سازمان ملل) به سازمان ملل توصیه نمود تا این واژه بکار گرفته شود. به دنبال این توصیه، این واژه بطور گسترده در اسناد، کتب و منابع علمی سازمان ملل مورد استفاده قرار گرفت.

برگزیدن این نام جدید به دلایلی چند بود. از آنجا که ضررهای این عمل امروزه شناخته شده است، استفاده از این لفظ بار معنایی سنگینی مبنی بر مضر بودن و خطرناک بودن آن داشته، و ناقض حقوق زنان و غیر انسانی بودن آن را نشان می‌دهد. امید می‌رفت که پذیرش این نام، رایزنی‌های بین‌المللی جهت مبارزه با این رسم را تسهیل نماید. علاوه بر این به دلیل اینکه شباهتی بین این عمل و ختنه مردان^۱ وجود ندارد، استفاده از لفظ ختنه هنگام نقد ختنه زنان ممکن است باعث توهین به یهودیان و مسلمانانی که ختنه مردان را انجام می‌دهند بشود، بریدن آلت تناسلی زنان تفاوت‌های بنیادین با ختنه دارد. ختنه زنان بر خلاف ختنه مردان پس از زمان عمل باعث ایجاد ناراحتی می‌شود و بر عملکرد جنسی و سلامت روانی و جسمی فرد تأثیر منفی می‌گذارد. همچنین بر خلاف ختنه مردان بخشی از قصد انجامش مهار جنسی شخص ختنه شده می‌باشد.

از اواخر دهه نود عبارت «بریدن آلت تناسلی زنان»^۲ نیز در متون علمی و تحقیقاتی مورد استفاده قرار گرفت.

1 - Male circumcision

2 - Female Genital Cutting (FGC)

انواع ختنه زنان

سازمان بهداشت جهانی (WHO) در سال ۱۹۹۷ میلادی بریدن آلت تناسلی زنان را بر سه نوع تقسیم‌بندی کرده بود اما در گزارش جدیدتر سازمان ملل چهار گونه‌ی این عمل را بر می‌شمارد:

* نوع اول: برداشتن کلی یا جزئی کلیتوریس و/یا غلفه است (کلیتوریدکتومی)

* نوع دوم: برداشتن کلی یا جزئی کلیتوریس و لبهای کوچک فرج، با/بدون بریدن لبهای بزرگ فرج

* نوع سوم: هرگونه تنگ کردن مجرای مهبل با ایجاد یک مهر و موم پوششی با قطع کردن و تغییر مکان دادن لبهای کوچک فرج و/یا لبهای بزرگ فرج، با یا بدون بریدن کلیتوریس

* نوع چهارم: هرگونه عمل خطرناک دیگر بر روی آلت تناسلی زنان به مقصودی غیر پزشکی. مانند سوراخ کردن، سوزن زدن، شکافتن و غیره.

در تقسیم‌بندی دیگر بریدن آلت تناسلی زنان دست کم بر سه گونه است:

* ختنه سنت: که در آن اجازه می‌دهند مقدار کمی خون از روکش کلیتوریس خارج شود، یا اینکه بخش‌هایی از روکش کلیتوریس را برمی‌دارند. اینگونه از برش دستگاه تناسلی زنان نزدیکترین به ختنه مردان بوده هرچند انجام عمل ظرافت بیشتری را خواهان است و امکان اشتباه هنگام انجام عمل بیشتر است. این نوع برش دستگاه تناسلی زنان، نوع غالب انجام آن بوده و به نواحی جغرافیایی خاصی (عمدتاً مالزی) محدود می‌شود.

* قطع کردن: قطع کردن بخشی از دستگاه تناسلی زنان که می‌تواند از قطع کلیتوریس تا قطع کلیتوریس به‌همراه شفتین صغرای فرج، شفتین کبرای فرج را شامل شود.

* ختنه فرعون‌ی: در این نوع کلیتوریس به‌همراه شفتین صغرای فرج، شفتین کبرای فرج قطع شده و سپس فرج دوخته می‌شود بگونه‌ای که فقط سوراخ کوچکی برای خروج ادرار و خون مربوط به عادت ماهانه بماند. این نوع که از نظر پزشکی دارای بیشترین اثر سوء می‌باشد در سومالی، اتیوپی، سودان و مصر بیشترین رواج را دارد. مردم محلی آن را ختنه فرعون‌ی می‌خوانند زیرا بر اساس روایاتی در مصر باستان فراعنه آن را بر جمعیت یهودی ساکن مصر تحمیل می‌کردند.

پایه های فرهنگی و انگیزه های ناقص سازی جنسی زنان

دلایل انجام این عمل باورهای زیر است:

- * جنسی (برای کنترل یا کم کردن میل جنسی زنان)
- * اجتماعی (دلایلی مانند ورود دختران به مرحله زنانگی، اتحاد اجتماعی و حفظ پیوستگی اجتماعی)
- * باورهای بهداشتی و زیبایی شناختی (باور به اینکه آلت تناسلی زنانه کثیف یا زشت است. در کردستان از دست زنی که ختنه نشده باشد غذا نمی‌خورند و آن غذا را پاک نمی‌دانند.)
- * سلامتی (باور به اینکه این عمل قدرت باروری زن را بالا می‌برد یا موجب زنده ماندن نوزاد می‌شود)
- * باورهای مذهبی (باور به اینکه بریدن آلت جنسی زنان دستوری مذهبی است)

بر اساس مطالعه آماری که توسط کمیته‌ای وابسته به سازمان ملل در سال ۱۹۸۵ میلادی در آفریقا انجام پذیرفته، ۵۴ درصد افراد عرف رایج را دلیل اصلی برش دستگاہ تناسلی دانسته‌اند. دلایل بعدی انجام وظیفه مذهبی و کاستن شهوات زنانه گزارش شده

است. این نتایج سازگار با مطالعات آماری است که دو سال قبل در سال ۱۹۸۳ در سودان انجام پذیرفته بود. از بین ۴۵۰۰ شرکت کننده، ۸۷/۷ درصد از مردان و ۸۲/۲ درصد از زنان این عمل را تأیید کرده بودند که دلایل اصلی آنها سنت و

عرف موجود و مذهب بود. دلایل دیگری که این افراد در حمایت از ختنه زنان ذکر کرده‌اند عبارت است از: تمیزی، قابلیت ازدواج، اجتناب از بی‌قاعدگی در امور جنسی، تضمین باکرگی، بهبود قابلیت تولید مثل، کاهش تلفات نوزادان و مادر، بالا بردن لذت جنسی شوهر.

ختنه کردن زنان از دیدگاه اسلام

برش دستگاہ تناسلی زنان یا ختنه مربوط به پیش از اسلام است. در طی دو دهه پایانی قرن بیستم، نوشته‌های دانشگاهی و وسایل ارتباط جمعی برش دستگاہ تناسلی زنان را به صورت برجسته‌ای به آفریقا و اسلام نسبت داده‌اند. بگفته نور قسّام علی، به شکل تناقض آمیزی، هم از اسلام برای توجیه و هم برای محکوم کردن این سنت استفاده شده است. داده‌های موجود نشان می‌دهد که این رسم در بین مسلمانانی پا گرفته است که به عنوان سنتی محلی قبلاً موجود بوده و پس از ورود اسلام توسط فقیهان محلی توجیه اسلامی شده، و بعنوان سنتی اسلامی در آمده است. شواهدی قوی وجود دارد که بسیاری از فقهای مسلمان رسم ختنه زنان را مورد تأیید قرار داده و آن را توصیه کرده‌اند. امروزه اکثر الهی‌دانان مسلمان ختنه زنان را غیر ضروری و متناقض با اسلام راستین می‌دانند.

محمد سلیم العلوا، (دبیرکل اتحادیه علمای جهان اسلام، ترجمه ملا یاسین رثوف رئیس دانشکده علوم اسلامی دانشگاه سلیمانیه) اسلام همه‌ی عادات، فکر و باورهای کهنه که خانواده‌ها را به ختنه کردن زنان تشویق می‌کند، را رد می‌کند و تفکراتی که می‌گوید زن مشتاق‌تر (امیال غریزی) از مرد است به همین سبب باید

ختنه گردد تا امیالش کم شود و یا می‌گویند: زن بی‌عقل و بی‌قید و بند است باید تنبیه شود. از نظر اسلام هیچکدام از این افسانه‌ها جز حرف‌های پوچ چیز دیگری نیست.

پیامبر(ص) می‌فرماید: زنان هم پایه و همسطح مردان هستند نه اینکه از هم جدا باشند، همین طور از نظر اسلام زنان هم مانند مردان صاحب احساس، فکر، اندیشه و تعقل می‌باشند و مانند مرد دل، درون، دین و دنیایش محترم می‌باشد و همانند مرد اخلاق و رفتارش و ارزش انسانی خود را دوست دارد.

بطور کلی ختنه کردن زنان یکی از پدیده‌های زشت و شنیع جوامع کهن است، این پدیده‌ی دیرین و قدیمی اگرچه قبل از اسلام و در زمان فراعنه و صاحبان قدرت آغاز تاریخ تا ظهور اسلام ادامه داشته و به نظر می‌رسد این عادت هم همانند پدیده‌های زشت دیگر که ربطی به اسلام و دین ندارند وارد اسلام شده است و به آن لباس دینی

پوشانده و به نام دین حرام و حلال بودنش را فتوا می‌دهند. قسمتی از این رسم زشت ختنه کردن زنان نتیجه دیدگاه سخیف و کم ارزش جوامع کهن عربی نسبت به زن است. به همین سبب اگر جوامعی که قبل از اسلام آن قدر وجود زن برایش بی‌ارزش است که دختران را زنده به گور می‌کردند، طبیعی است که قسمتی از بدن زنان را به بهانه‌های متفاوت جدا (جراحی) کنند. اما مهم این است که به نام دین این کار را انجام داده‌اند و به سبب دین این پدیده‌ی زشت تا امروز

ادامه داشته به همین علت نیاز است که اندیشمندان، نویسندگان و عالمان دینی مذهبی، دین را از این پدیده‌ی زشت جدا کنند تا هم این پدیده به یکبار ریشه کن شود. و بهترین راه چاره برای ریشه کنی این پدیده، پژوهش و آشکار کردن مضرات آن هم از دیدگاه دینی و هم مذهبی و هم از دیدگاه پزشکی و سلامت می باشد.

ختنه زنان در قرآن و سنت (منابع اصلی دین اسلام)

احکام دین اسلام تنها از منابع اصلی گرفته می‌شود، منابعی که تمام عالمان در مورد آن هم عقیده هستند شامل: قرآن کریم و سنت (احادیث صحیح پیامبر (ص)) است، در هیچ جای قرآن کریم بصورت آشکار یا پنهان به ختنه کردن زنان اشاره‌ای نشده است و در میان عالمان دینی اتفاق نظری در مورد موجودیت ختنه زنان در قرآن وجود ندارد.

درباره‌ی منبع دوم در احادیث پیامبر(ص) چند حدیث ضعیف که گویا به پیامبر نسبت داده شده وجود دارد که در واقع هیچکدام از روی سند قطعیت ندارد و نمی‌توان بر مبنای این احادیث ضعیف حکمی شرعی ترسناک و سرنوشت‌ساز که عواقب منفی دارد، صادر کنیم.

پس در این صورت براساس نظرات اهل دانش (عالمان) با احادیثی که از روی سند ضعیف هستند نمی‌توان حکم شرعی داد، تنها با احادیثی می‌توان حکم شرعی داد که سندی راست و بی‌عیب و نقص (بی‌غل و غش) داشته باشند.

احادیث ضعیف و غیر قابل استناد در مورد ختنه زنان

حدیث ۱: گویا زنی به اسم ام عطیه در مدینه زنان را ختنه می‌کرد، هنگامی که پیامبر او را می‌بیند می‌فرماید، ((ای ام عطیه هنگام ختنه کردن دختران کمی از آن یا از سربیر و از پایین جدا (جراحی) نکن زیرا با این کار باعث برافروخته شدن چهره و نزد شوهرانشان سعادت‌مند می‌شوند یا اینکه برای شوهرانشان لذتبخش‌تر می‌شود)). این فرموده به چند شکل دیگر ترجمه شده است که از طرف حاکم و بیهقی و ابو داوود به ما رسیده و آنها بازگو کرده‌اند اما همگی از سندی ضعیف گرفته شده‌اند.

ابو داوود در متنی که نزد خود دارد که کلماتش (نه معنای آنها) با متن پیشین متفاوت است می‌گوید از عبدالله بن عمر از عبدالملک نقل می‌کند که این حدیث با معنا اما خیلی ضعیف است و سند قوی ندارد وی می‌گوید این حدیث دهن به دهن به ما رسیده و در اصل از (محمد بن حصان) گرفته شده که ناشناخته و کسی او را نمی‌شناسد پس این گفته ضعیف است،

همچنین شمس الحق العظیم آبادی در مورد گفته‌های ابو داوود می‌گویند: ((این گفته قوی نیست و ضعیف می‌باشد زیرا گوینده‌اش هم (محمد بن حصان کوفی) مردی است که در گفتار ضعیف و راستگو نیست)

و همچنین در مورد ناشناخته بودن محمد حصان ابن عدی و بیهقی هم نظر ابو داوود هستند و می‌گویند مردی است که در گفتار ضعیف است و حافظ عبدالغنی پسر سعید می‌افزاید و معتقد است که این محمد بن سعید به صلیب کشیده شده بخاطر زندیقی و ملحد بودنش و کسی است از راه به در (از دین خارج شده) و طبق منبع (سنن ابی داوود) و همین‌طور حافظ عبدالغنی می‌گویند: این مرد

محمد بن حصان یا محمد بن سعید دروغگو و به صلیب کشیده شده است و عالمان دربارش می‌گویند: این مرد ۴۰۰۰ حدیث را به پیامبر نسبت می‌دهد.

همچنین امام احمد می‌گوید: منصور او را کشت چون زندیق و بی دین بود. (علامه شیخ محمد بن لوطفی الصباح در کتاب الحکم الشرعی فی ختان الذکور و الأناث).

بسیاری از عالمان هم عصر با اکثریت آرا این گفته را ضعیف دانسته‌اند، همچنین (علامه شیخ محمد بن لوطفی الصباح) استاد علوم اسلامی دانشگاه ریاض در جزوه‌ای در مورد ختنه کردن زنان می‌گوید: هر دو امام والامقام ابی داوود و عراقی این گفته را ضعیف دانسته‌اند و به عالمان و تعدادی از عالمان پس از آنان آنرا درست دانسته‌اند.

همچنین عالم شمس الدین الحق العظیم بادی می‌گوید: قول‌های معروف در مورد ختنه کردن زنان به چند نوع به ما رسیده است اما همگی ناپسند، زخم‌دار، خراشیده هستند و درست نیست به عنوان مدرک محسوب شوند و با آن حکم صادر کرد.

فتواهای مخصوص ختنه زنان در اسلام

شیخ سید سابق صاحب کتاب (فقه السنه): این عالم یکی از عالمان بزرگ قرن بیستم دنیای اسلام و صاحب کتاب مهم و مشهور (فقه السنه) که یکی از منابع مهم به شمار می‌آید زیرا تماماً به قرآن و احادیث پیامبر استناد کرده است. این عالم در جلد اول فقه السنه صفحه (۴۳) می‌گوید: ((تمامی گفته‌هایی که در مورد ختنه کردن زنان آمده همگی ساختگی و نمی‌توان به آن اطمینان کرد و صحت ندارد.

شیخ محمود شلتوت: مفتی مصر در دهه پنجاه قرن بیستم در سال ۱۹۵۹ در فتوای زیر به نکاتی زیادی در مورد ختنه اشاره کرده است که بصورت خلاصه وی معتقد است که هیچ مدرک و سند در دست نیست در مورد اینکه ختنه کردن سنتی فقهی است یا از روی فقه وجود فقهی دارد. بعضی از عالمان به این نتیجه رسیده‌اند و می‌گویند: ((ختنه کردن نه احوال و خبری است که به آن برگردیم و نه سنتی که حتماً آن را انجام دهیم یا دنبال آن بیفتیم) یا می‌گویند: (سنت) منظور از آن سنتی نیست که در زمان پیامبر انجام شده (گرفته باشند) بلکه عادت و روشی است که از زمان‌های قدیم جوامعی آن را انجام داده‌اند بدون هیچ سند و مدرک شرعی، قانونی، پزشکی و... این چنین عادات و روش هم در اجتماع بسیارند.

نظر دکتر محمد بن لوطفی الصباغ (استاد علوم اسلامی دانشگاه ریاض)

این عالم با ارائه مدرک و سند شرعی از قرآن و احادیث به عنوان (الحکم الشرعی للختان) تحقیقی انجام داده که در آن می‌گوید: ((ختنه کردن دختران به حکم شرع پسند نیست زیرا در هیچ جایی نمی‌بینیم که پیامبر در مورد آن بحثی کرده باشند و همین طور انجام آن مضرات زیادی برای زنان به همراه دارد. و به فرموده‌ی پیامبر هم (لاضرر و لااضرار) زیان رساندن را به طور کلی حرام دانسته و

این فرموده ستون محکم (بلند) دین اسلام است که می‌توان به آن اتکا کرد، پس ختنه کردن زنان نه سنت نه واجب می‌باشد این فقط نظر من نیست بلکه رأی و نظر بیشتر عالمان می‌باشد.))

متن کامل فتوای عالمان اسلامی در مورد ممنوعیت ختنه کردن زنان و دختران

به نام خداوند بخشنده و مهربان

کنگره عالمان جهان در ممنوعیت هتک بدن
زنان در اول و دوم ذی القعدة سال ۱۴۲۷ برابر با ۲۲
و ۲۳/۶/۲۰۱۱ در دانشگاه الأزهر مصر برگزار
گردید که در آن چند تحقیق خوانده شد و پس از
بحث و گفتگو میان عالمان، پزشکان، متخصصان و
فعالان جامعه مدنی کشور مصر، اروپا و آفریقا کنگره
با نتیجه زیر به پایان رسید:

خداوند متعال حقوق انسان را محترم شمرده
(ولقد کرمتنا بنی آدم) به همین خاطر تعدی و تجاوز
به انسان را حرام کرده است در هر وضع و شرایط
اجتماعی، چه زن و یا مرد باشد.

ختنه کردن زنان عادت و روشی قدیمی است
که در برخی از جوامع کهن انجام گرفته و تعدادی از
مسلمان در برخی از ممالک به تقلید از آنان و بدون

استناد به آیات قرآن و احادیث پیامبر (ص) این کار را انجام داده‌اند.

این نوع ختنه کردن که در حال حاضر انجام می‌گیرد به زنان زیان جسمی و روحی می‌رساند به همین علت لازم است بعنوان فرمانبری از ارزش‌های والای اسلام از آن جلوگیری و ممنوع گردد. همانطور پیامبر اسلام (ص) می‌فرماید: ((لاضرر، لا ضرار فی الاسلام)) یعنی نه زیان می‌رسانیم و نه زیان رساندن را قبول می‌کنیم، به همین خاطر ختنه کردن نوعی دشمنی با بدن است و کسانی که این کار را انجام می‌دهند واجب است مجازات شوند.

کنگره از مسلمانان می‌خواهد برای پیروی از رهنمودهای اسلامی که زیان رساندن به انسان به هر صورت و انواع مختلف را حرام کرده است، این عادت (ختنه کردن) را انجام ندهند و از آن صرف‌نظر کنند.

همین طور از دستگاه‌های حکومتی و بین‌المللی می‌خواهد که توانایی خود را در مقابله با این عادت افزایش دهند.

کنگره یادآور می‌شود که سازمان‌ها و نهادهای آموزشی و رسانه‌های جمعی موظف هستند که

مضرات این عادت و روش را آشکار و در مورد اثرات زیانبار این پدیده‌ی بر اجتماع تأکید کنند که این هم میسر نمی‌گردد مگر به شرط مشارکت در ریشه‌کن کردن این عادت.

کنگره از دستگاه‌های قضایی می‌خواهد که قانونی وضع کنند که این عادت را ممنوع کند و کسانی که این عادت زیانبار را انجام می‌دهند و یا عامل انجام آن باشند را مجازات نمایند.

همانطور از دستگاه‌های بین‌المللی می‌خواهد برای رهایی از این عادت، به هر نوعی دست همکاری برای کشورهایی که این عادت را انجام می‌دهند دراز نمایند.

عوارض جسمی ختنه زنان

در بیانیه مشترکی که سازمان بهداشت جهانی، یونیسف، یونسکو، حقوق بشر سازمان ملل متحد و سایر سازمان‌های وابسته به سازمان ملل علیه ناقص‌سازی زنان منتشر نموده‌اند صریحاً عنوان شده‌است که هیچ سود پزشکی برای ختنه زنان شناخته نشده است و در عوض مشخص شده که این عمل برای دختران و زنان از بسیاری جهات مضر و خطرناک می‌باشد. بگفته سازمان بهداشت جهانی هر برش در اعضای بدن می‌تواند مخاطره‌انگیز باشد خصوصاً اگر تحت شرایط غیر بهداشتی انجام شود، اما اکثر خطرات شدید ذکر شده برای بریدن آلت تناسلی زنان مربوط به شدیدترین نوع (ختنه فرعونی) می‌باشد. در برخی جوامع که ختنه زنان بسیار رایج است این تفکر وجود دارد که می‌توان عمل ختنه زنان را به صورت خفیف و توسط کادر درمانی انجام داد. اما واقعیت این است که این عمل کلاً مردود است و نوع شدید و خفیف ندارد.

علاوه بر اینکه ناقص‌سازی اندام تناسلی زنان هیچ سودی در سلامتی ندارد این فرآیند خود باعث بوجود آمدن مشکلات بزرگ جسمی، روانی و اجتماعی می‌شود. از لحاظ پزشکی برهم زدن اندام تناسلی زنان لازم نیست و در حال حاضر راه علاج کاملی ندارد. تحقیقات اختصاصی در مورد ناقص‌سازی اندام تناسلی زنان در کشورهای دیگر مخصوصاً آفریقا مضرات این فرآیند را به وضوح نشان می‌دهند. در پایین قسمتی از مضرات کوتاه مدت و درازمدت و مضرات جسمی، جنسی و روانی ارائه می‌دهیم:

عوارض جسمی کوتاه مدت ختنه زنان:

* خونریزی:

خونریزی یکی از شایع‌ترین نتایج مستقیم ناقص‌سازی اندام تناسلی بیرونی زنان است. که این به علت وجود رگ خونی بزرگ در قسمتی یا تمام اندام تناسلی بیرونی زنان می‌باشد. به این دلیل که اکثر اوقات فرآیند جراحی و ختنه در بیرون از مراکز درمانی انجام می‌گیرد ممکن است غالباً تلاش برای قطع خونریزی با موفقیت انجام نگردد و شاید باعث مرگ قربانی گردد. حتی اگر خونریزی باعث مرگ قربانی نشود، ممکن است وی بر اثر از دست دادن خون زیاد اکثر اوقات دچار بیهوشی شود.

* شوکه شدن:

شوکه، حالتی است که می‌تواند به علت نرسیدن اکسیژن کافی به بدن بوجود و زندگی فرد مبتلا را به مخاطره اندازد. شایع‌ترین علت شوکه در ختنه‌زیان بر اثر خونریزی شدید، درد زیاد یا عفونت قوی بوجود می‌آید. در زنانی که خود را در معرض جراحی اندام تناسلی قرار می‌دهند شوکه بر اثر خونریزی زیاد، زندگی قربانی را به مخاطره می‌اندازد که رایج‌ترین علت شوکه در این زنان می‌باشد. همچنین درد زیاد و غیر قابل تحمل قطع قسمتی از احساس (قطع قسمتی حساس) بدن انسان یکی از علل بوجود آمدن شوکه در قربانیان ناقص‌سازی اندام تناسلی می‌باشد. همچنین عفونت شدید هنگام قطع اندام تناسلی زنان استفاده از وسایل و ابزار غیر بهداشتی از عوامل مهم دچار شدن به شوکه و مرگ احتمالی هنگام انجام فرایند ختنه می‌باشد.

* درد بیش از اندازه (غیر قابل تحمل):

بیشتر اوقات فرآیند ناقص سازی اندام تناسلی بیرونی زنان و دختران بدون استفاده از بی حس کننده انجام می‌گیرد که این باعث بوجود آمدن درد بیش از اندازه و غیر قابل تحمل می‌شود زیرا اکثر اوقات برای آنکه قربانی کاملاً بی حس شود نیاز به چند بار تزریق مسکن قوی دارد.

* گرفتگی ادرار:

یکی دیگر از شایع‌ترین اثرات برهم زدن اندام تناسلی زنان، گرفتگی ادرار برای چند ساعت یا چند روز می‌باشد. این حالت به علت درد زیاد یا ورم منطقه زخم شده یا زخمی کردن اندام بیرونی ادرار و یا عفونت و حتی ترس از ادرار کردن از طریق اندامی که زخمی و برهم زده شده باشد بوجود می‌آید.

زخمی کردن اعضا و اندام‌های اطراف آلت تناسلی:

ممکن است که فرآیند ناقص سازی و قطع و جراحی اندام تناسلی بیرونی زنان باعث زخمی کردن دیگر اندام‌های اطراف اندام تناسلی گردد. این کار ممکن است به علت استفاده از ابزار نامناسب و یا نبود نور کافی در هنگام انجام فرآیند و عدم تبصر کسی که این کار را انجام می‌دهد و سعی و کوشش قربانی برای رهایی و تکان خوردن زیاد در هنگام فرآیند باشد.

* عفونت کردن:

یکی از اثرات مستقیم و کوتاه مدت فرایند برهم زدن اندام تناسلی زنان عفونت می‌باشد. برای انجام این کار ترسناک علل زیادی می‌تواند داشته باشد که می‌توان به استفاده نکردن از دستکش در هنگام بریدن و استفاده از ابزار غیر بهداشتی، استفاده از خاکستر آتش یا داروهای سنتی برای التیام و بهبودی زخم

اشاره کرد. همچنین در هنگام فرآیند بریدن یا جراحی و برهم زدن ممکن است به علت نزدیکی اندام و مجاری ادراری به منطقه برهم زده و بریده شده زخم به ادرار و میکروب آلوده شود و در نهایت ممکن است میکروب در تمام بدن پخش و باعث شوک و پس از آن مرگ قربانی گردد. یکی دیگر از اثرات مستقیم ناقص سازی اندام تناسلی زنان بیماری که بر اثر آلوده بودن ابزارهایی که در این فرآیند به کار برده می‌شود به میکروبی که باعث این بیماری شده و ممکن است راه علاج و درمان لازم برای این بیماری هنوز پیدا نشده باشد.

* شکستگی استخوان:

به علت محکم گرفتن هنگام ناقص سازی اندام تناسلی بیرونی زنان، ممکن است باعث شکستگی چند استخوان بدن قربانی شود. این عمل مخصوصاً در قربانیانی که سنشان کمتر و استخوانشان نرمتر است رایج می‌باشد آنان توان مقابله با فشار قوی فیزیکی که از طرف افراد بزرگتر وارد می‌شود تا تکان نخورند را ندارند.

* عدم بهبودی زخم:

زخمی که بر اثر ناقص سازی اندام تناسلی بیرونی زنان درست می‌شود زمان بیشتری از زخم‌های عادی لازم دارد تا بهبود پیدا کند که این به علت نزدیکی زخم به اندام‌های مجاری ادراری و آلوده شدن آن به میکروب و ادرار می‌باشد. همچنین یکی از علل تأخیر در بهبودی زخم دچار شدن قربانی به کم خونی و کم خوراکی که ممکن است از قبل و یا پس از جراحی و برهم زدن دچار و مبتلا شده باشند.

عوارض جسمی دراز مدت ختنه زنان:

* مشکل ادرار:

این نوع مشکل بر اثر آسیب دیدن اندام و مجاری ادراری مخصوصاً سوراخ ادرار می باشد که این باعث ایجاد مشکل در کنترل ادرار و همچنین سختی در دفع ادرار می شوند. در زنانی که سوراخ ادراریشان بیشتر دچار گرفتگی می شوند بخصوص قبل از ازدواج ممکن است برای ادرار کامل به ۲۰ دقیقه زمان نیاز داشته باشند.

گرفتگی قسمتی از سوراخ ادراری باعث می شود که ادرار به عقب برگردد و قسمتی از اندام های بیرونی تناسلی و ادراری به طور مداوم خیس شوند، این رطوبت محل مناسبی برای رشد و نمو باکتری ها و میکروب را فراهم می کند. همچنین تأثیری منفی بزرگی بر عملکرد مثانه و بخصوص کلیه دارد و در بعضی حالت باعث از کار افتادگی آنها می شود و ممکن است نیاز به پیوند داشته باشند. همچنین فرآیند ناقص سازی اندام تناسلی زنان در هنگام انجام آن ممکن است باعث عفونت قسمت پایین اندام و مجاری ادراری شود.

* عفونت مداوم اندام تناسلی داخلی:

به علت گرفتگی قسمت بیرونی اندام های تناسلی، ختنه ممکن است باعث عفونت کردن مداوم رحم و واژن شود. این مسئله علاوه بر اینکه باعث درد درازمدت در قربانیان می گردد در همان حال باعث بوجود آمدن بوی نامطبوع و آزار دهنده می شود. این عفونت های مداوم در بعضی از قربانیان ممکن است باعث گرفتگی لوله رحم و سپس باعث نازایی و مشکلاتی در هنگام زایمان شود. مشکلی که در هنگام حاملگی ممکن است گریبانگیر قربانی شود چسبیدن جنین (نوزاد) به

لوله‌های رحم و سپس خونریزی داخلی هنگام رشد جنین شود که ممکن است باعث از دست رفتن نوزاد و هم مادرش گردد.

* نازایی:

همانطور که در بالا اشاره کردیم، عفونت مداوم اندام تناسلی زنان باعث گرفتگی تمام یا قسمتی از لوله‌های رحم می‌شود این مسئله یکی از علل نازایی در زنانی است که با ناقص سازی اندام تناسلی روبرو (مواجه) شده‌اند.

* مشکل در هنگام عادت ماهانه:

گرفتگی تمام یا قسمتی از اندام تناسلی بیرونی زنان ممکن است باعث درد شدید در هنگام عادت ماهانه زنان شود و اغلب اوقات گرفتگی آن قدر شدید باشد که باعث عدم عادت ماهانه در جوانان گردد در بعضی اوقات باعث تجمع خون عادت ماهانه در داخل رحم می‌شود و برای خارج کردن خون نیاز به عمل جراحی باشد.

* افزایش احتمال انتقال ایدز:

ناقص سازی اندام تناسلی زنان یکی از عوامل انتقال بیماری ایدز از طریق ویروس HIV می‌باشد زیرا به این دلیل که در هنگام فرآیند ختنه ابزار و وسایل به کار رفته برای چندین دختر و زن استفاده شده باشد که احتمال انتقال این بیماری و بیماری‌های دیگر مانند بیماری‌های ویروسی که به این صورت منتقل می‌شوند بیشتر است و همچنین در هنگام همبستری آن دسته از زنانی که اندام تناسلی شان قطع شده بیشتر از زنان عادی دچار خراشیدگی و زخمی شدن می‌شوند.

*** تشکیل سنگ:**

احتمال تشکیل سنگ کلیه و سنگ در اندام‌های تناسلی داخلی در زنانی که اندام ختنه شده اند به نسبت زنان عادی بیشتر است. بر اثر عفونت مداوم و ماندگاری ادرار باعث تشکیل سنگ در این اندام‌ها می‌شود.

*** کیست:**

کیست یکی از اثرات بلندمدت ناقص سازی اندام تناسلی زنان می‌باشد. این کیست‌ها در هنگام بهبود زخم درست می‌شوند و باعث ایجاد زخم و محل مناسبی برای عفونت مداوم هستند. همچنین وجود کیست در اندازه‌های مختلف یکی از علل‌های درد در هنگام همبستری و اختلال در این فرآیند است. در همان حال این کیست‌ها ممکن است بطور مداوم عفونت و باعث آزار و درد شوند.

ناقص سازی اندام‌های تناسلی زنان یکی از علل‌های مهم درست شدن اختلال در عملکرد کنترل ادرار می‌باشد و از لحاظ بهداشتی، زیان فوق‌العاده به قربانی می‌رساند، چون بر اثر عدم کنترل و نااختیاری ادرار، جدای از اینکه باعث بوجود آمدن مشکلات تندرستی می‌شود، باعث شرمساری می‌گردد که این خود در ارتباطات اجتماعی تأثیر می‌گذارد.

عوارض ختنه زنان هنگام حاملگی و زایمان:

ناقص سازی اندام تناسلی زنان اثرات زیان‌بار و مضر در هنگام حاملگی و زایمان دارد. در بین سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۳ در تحقیقات اختصاصی به تأثیرات ناقص سازی اندام‌های تناسلی در حاملگی پرداخته شد.

در تحقیقی که بطور اختصاصی در مورد اثرات ناقص سازی اندام تناسلی زنان بر فرآیند بچه‌دار شدن انجام گرفته، مشخص شده است که زنانی که این عمل بر آنها صورت گرفته نسبت به زنان عادی در معرض زخمی شدن اندام‌های بیرونی جنسی هستند.

این تحقیقات به شیوه‌ای مشخص آشکار کرده‌اند که ناقص سازی اندام تناسلی زنان نه تنها سلامت زنان حامله را به خطر می‌اندازد بلکه موجب زبانی بزرگ و غیر قابل اندازه در زندگی نوزادان مادرانی که اندام‌های تناسلی شان ناقص شده، می‌شود.

آمارها اشاره به ارتباط مستقیم بین ناقص سازی اندام تناسلی زنان و خطرات مرتبط با سلامتی زنان حامله و نوزادانشان اشاره دارد. و تحقیقات نشان داده‌اند آن دسته از زنانی که اندام تناسلیشان را ناقص کرده‌اند بیشتر در معرض نیاز به عمل جراحی و خونریزی پس از زایمان هستند، همچنین قطع اندام‌های بیرونی جنسی فرآیند زایمان و بستری در بیمارستان را بلند مدت می‌کند و همچنین نیاز به احیا و احتمال مرگ نوزاد هنگام زایمان را افزایش می‌دهد. بیشتر زنانی که اندام تناسلی شان ختنه شده است در کشورهای زنگی می‌کنند که سیستم بهداشتی در آنها پیشرفته نیست و در نتیجه خطرات ناقص سازی اندام تناسلی ممکن است بدتر و شدیدتر باشد. و فرآیند بچه‌دار شدن اگر خارج از بیمارستان انجام گیرد احتمال مرگ و میر مادر یا نوزاد بسیار افزایش می‌یابد.

بر مبنای تحقیقات ناقص سازی اندام تناسلی زنان ارتباط مستقیمی میان نوع ناقص سازی و اثرات خطرناک این فرآیند وجود دارد. مکانیزم‌هایی که از راه ناقص سازی اندام تناسلی موجب خطر در زندگی و سلامت زنان حامله و

نوزادانشان می‌شود مشخص نیست. اما به دلیل اینکه بیشتر اوقات ناقص سازی اندام تناسلی در سنین پایین انجام می‌گیرد، زخم‌هایی که بر اثر این فرآیند درست می‌شود از راه گره زدن (خشک کردن) الیاف‌ها پیوند می‌خورند. این الیاف‌ها بعداً در هنگام زایمان باعث درست شدن زخم می‌گردد و به ناچار باید پرسنل پزشکی برای آسان کردن فرآیند زایمان قسمتی از اندام تناسلی بیرونی را قطع کنند. بازهم نازک شدن در اثر پیوند زخم ختنه یکی از علل‌های تأخیر در فرآیند زایمان و توقف فرآیند تولد نوزاد می‌باشد. این کند شدن و تأخیر علل مهمی در درست شدن زخم و خونریزی پس از زایمان می‌باشد و همچنین گاهی نیاز به تجدید حیات نوزاد ضروری می‌شود زیرا برای آنکه نوزاد به دنیا بیاید به نسبت زایمان طبیعی مدت زیادی طول می‌کشد از طرفی دیگر به علت اینکه مرحله دوم زایمان در زنانی که اندام تناسلیشان برهم زده شده طولانی‌تر است برای تولد نوزاد این زنان بیشتر از زنان معمولی نیاز به جراحی دارند. آنچه در اینجا نیاز به گفتن دارد این است که برهم زدن اندام تناسلی زنان یکی از عامل‌هایی است که باعث عفونت مداوم و دراز مدت اندام تناسلی و ادراری می‌شود که اینها بعداً احتمال اثرات خطرناک حاملگی و زایمان را به نسبت زنان معمولی زیادتر می‌کند.

عوارض جنسی ختنه زنان

آن دسته از زنانی که با فرآیند ناقص سازی اندام تناسلی مواجه می‌شوند از دست مشکلات همبستری و جنسی می‌نالند. علل درست شدن این مشکلات اهمیت بخش بیرونی اندام تناسلی زنان و کلیتیریوس در لذت بردن فرآیند همبستری و رابطه جنسی است به خاطر اینکه آن قسمت‌هایی که در هنگام ناقص سازی اندام تناسلی جدا می‌شوند نقش بسزایی در هنگام رابطه جنسی دارند. ناقص سازی اندام

تناسلی زنان پایمال کردن حقوق زنان از لذت بردن در هنگام همبستری است. این زنان همچنین از ترس مقابله با شروع درد دچار ناتوانی در شروع و تداوم در همبستری مواجه می‌شوند. همچنین زنانی که اندام تناسلی آن‌ها ناقص شده به نسبت بیشتر از زنان معمولی از مشکلات زناشویی و جنسی می‌نالند.

تحقیق مهمی که در این زمینه در عربستان انجام گرفته نشان می‌دهد که ناقص سازی اندام تناسلی زنان هیچ تأثیر مثبت یا منفی بر علاقه و رغبت (آرزو) به رابطه جنسی ندارد. این تحقیق که بر روی ۲۶۰ زن در سال ۲۰۰۸ انجام گرفت، که ۱۳۰ نفر از آنان اندام تناسلیشان ناقص و ۱۳۰ نفر دیگر سالم بوده‌اند. در این تحقیق مشاهده شد زنانی که اندام تناسلی شان ناقص شده بود از نظر میل جنسی با زنانی که اندام تناسلی آن‌ها ناقص نشده بود تفاوتی نداشتند. این تحقیق به روشنی این نظر را که ناقص سازی اندام تناسلی راهی است برای کم کردن علاقه و میل به رابطه جنسی در زنان را رد می‌کند. اما مشاهده مهم این تحقیق این بود که زنانی که اندام تناسلیشان ناقص شده از زنان معمولی کمتر از همبستری و رابطه جنسی لذت می‌برند به همین خاطر این تحقیق به روشنی نشان می‌دهد که هرچند ناقص کردن اندام تناسلی زنان تأثیری آنچنانی در علاقه (میل) به همبستری ندارد اما تأثیری بزرگ در لذت و خوشی همبستری و رابطه جنسی دارد. به همین علت است که محققان این تحقیق را در کشوری مانند عربستان انجام داده‌اند که به نظر آنان باید عمل ناقص سازی اندام تناسلی متوقف و دیگر انجام نشود. زیرا برعکس (برخلاف) نظرات رایج این فرآیند سدی در مقابل همبستری و رابطه جنسی درست نمی‌کند بلکه تنها در سطح لذت بردن تأثیر دارد. این تحقیقات نشان

می‌دهد که ممکن است به علت وجود علاقه زیاد و لذت کم، قربانیان به دنبال جبران لذت سرگردان شده خود بگردند تا بتوانند علاقه و میل جنسی را کاملاً ارضا کنند که این خود باعث مشکلات اجتماعی، انحراف و برهم زدن شیرازه‌ی خانوادگی می‌شود.

عوارض روانی ختنه زنان

تحقیقات کمتری در مورد زیان‌های روانی ناقص سازی اندام تناسلی انجام گرفته که این ممکن است علتش این واقعیت باشد که برای انجام تحقیقات در کشورها و مناطقی که اندام تناسلی را ناقص کرده‌اند محدودیت و مرزهایی وجود دارد و همچنین وجود موانع اجتماعی و فرهنگی باعث بوجود آمدن تنگنا در زمینه صحبت کردن درباره‌ی این موضوع می‌شود. اما به شیوه‌ای عمومی زنانی که با فرآیند ناقص سازی اندام تناسلی مواجه شده‌اند بیشتر از زنان معمولی احتمال دچار شدن به مشکلات روحی و روانی مانند احساس ترس، دلهره، هراس و اضطراب در آنها وجود دارد. نداشتن اطمینان، خفه کردن احساسات و احساس حقارت و نداشتن اعتماد به نفس از دیگر عوارض روانی ختنه زنان می‌باشد.

دخترانی که با ناقص سازی اندام تناسلی مواجه شده‌اند در هنگام رخداد این عمل علاوه بر درد و رنج این فرآیند دچار ترس و دلهره، اضطراب و سرگردانی می‌شوند. این وضع نامناسب بر اثر نداشتن اطلاعات و آگاهی قبل از انجام فرآیند می‌باشد زیرا بیشتر اوقات به قربانیان دروغ گفته می‌شود و می‌گویند که برای مهمانی یا برای سرکشی به اقوام نزدیک و یا به مراسم و جشنی می‌روند به همین خاطر برخلاف انتظار قربانی چیز دیگری رخ می‌دهد.

نظر متخصصان در مورد ختنه زنان

متخصص زنان و زایمان: ختنه کردن دختران یعنی برداشتن قسمتی از اندام تناسلی دختران از روی فیزیولوژی کاری اختصاصی است که از طرف افراد بی‌سواد و ناآگاه با چندین تفکر و اندیشه به ارث برده و پیش پا افتاده انجام می‌گیرد. بی‌گمان کسانی که این کار را انجام می‌دهند هیچگونه پایه و اساس بهداشتی و یا اطلاعات و آگاهی ندارند و از راه ارثی یا از طریق مادرش و یا پیرزنان دیگر به ارث برده‌اند، کسی که قسمتی از اندام تناسلی دختران را برمی‌دارد که سواد علمی و تجربی ندارد. می‌خواهم روشن سازم که این قسمت مانند ختنه کرن پسران قسمتی یا جزئی اضافه نیست، ختنه کردن دختران جدا کردن جزئی فیزیولوژی خیلی مهم از اندام تناسلی زنان است.

در اکثر اوقات هنگام ختنه قسمت بیشتری را از کلیتریوس برش می‌دهند که بیشتر اوقات اگر سریعاً درمان نشوند باعث مرگ و میر دختر می‌شود و از طرف دیگر جایی خیلی مهم و حساس برش و جدا می‌گردد و تأثیر زیادی در زندگی زناشویی می‌گذارد و باعث از بین بردن پیوند زناشویی و زیاد شدن آمار طلاق و جدایی می‌گردد.

متخصص بهداشت: پدیده‌ی ختنه کردن زنان پدیده‌ای غیر بهداشتی (ناسالم) به شمار می‌آید این نظر وزارت بهداشت است که سعی و تلاش می‌کند بتواند بر این پدیده مسلط و این پدیده از جامعه ریشه کن شود. برای این هدف چندین سمینار و کنفرانس برگزار گردیده و همچنین در حال حاضر قصد داریم بتوانیم در آینده چندین سمینار دیگر برگزار نماییم برای این که این پدیده را کنترل کنیم یا میزان آن را کم و یا اینکه به طور عموم این پدیده را از بین ببریم.

مشاوره و حمایت ختنه زنان

زنان و دختران ختنه شده، بیشتر در معرض مشکلات روانشناسی قرار دارند و جدیت این مشکل ذهنی، به عوامل چندگانه ای بستگی دارد. از آن میان میتوان به میزان و شدت ختنه و زمینه های اجتماعی و از این قبیل اشاره کرد. ضروری است که جنبه های روانشناسانه و آسیب زای ختنه دختران نیز تحت پوشش قرار گیرند. تعیین ختنه دختران به عنوان عملی ناقض حقوق زنان از سوی دولت و دیگر مقامات رسمی، تاثیر شگرفی بر این ماجرا دارد. آموزش حرفه‌ای و برنامه های تربیتی مساله آگاه شوند و قادر به رسیدگی به عواقب روانی ختنه دختران با اسلوبی دقیق و بدون هیچگونه پیش داوری باشند

به همه زنان و دختران قربانی ختنه زنان باید خدمات مشاوره ای ارائه شود بخاطر مسائل روحی و روانی فردی، بین فردی و زوجی که ممکن است در نتیجه ختنه با آن مواجه شوند.

زوج درمانی برای زوجین قربانی ختنه زنان ضروری است و در صورت انجام این خدمات مشاوره ای می تواند در روند بهبود روابط این دسته زوجین بسیار موثر باشد.

کاهش شیوع ختنه زنان

در صورت امکان، تمام متخصصین باید به طور فعال به دنبال راه هایی برای کاهش شیوع ختنه زنان باشند. کاهش این عمل یک فرایند ساده نیست چون انجام این عمل در بسیاری از نسل های ریشه دوانده، و نیاز به کار گسترده برای تغییر نگرش مردم به منظور ریشه کنی کامل و موثر دارد.

بالا بردن سطح آگاهی عامه مردم در مورد مشکلات اجتماعی و فرهنگی، اخلاقی حقوقی، بهداشت جنسی و بالینی ختنه زنان ضروری است و این کار باید با در نظر گرفتن ملاحظات و مسائل حساس قومی، فرهنگی و دینی انجام شود. و هر آموزش و آگاه سازی در مورد ختنه زنان باید شامل: شمایی کلی از ختنه زنان (ختنه زنان چیست؟ کجاها و چگونه انجام می شود؟ و...)، زمینه های اجتماعی و فرهنگی که افراد را ملزم به انجام ختنه زنان می کند، از جمله آگاهی در مورد انجام ناقص سازی جنسی زنان به عنوان یک تعهد مذهبی، اشکال و واقعتهای ختنه زنان، قوانین ملی و بن المللی موجود در زمینه آسیب رسانی عمدی به اعضای بدن و عوارض ختنه زنان، باشد.

منابع:

- قرآن کریم
- ختنه کردن زنان از دیدگاه اسلامی، محمد سلیم العلوا، دبیرکل اتحادیه علمای جهان اسلام، ترجمه ملا یاسین رئوف رئیس دانشکده علوم اسلامی دانشگاه سلیمانیه
- ختنه کردن زنان، آسیب‌ها و حرام بودن آن در قرآن، پرفسور دکتر مصطفی زلمی، ترجمه محسن حسین شیخ محمد ۲۰۱۱
- آسیب‌های سلامتی ختنه کردن دختران، برهم زدن اندام تناسلی زنان- دکتر گوران عبدالله پزشکی عالی سیاست بهداشت، کاندیدای دکترا از سیاست بهداشت بین المللی دانشگاه ادنبره
- وهقائعی کوردستان (رویدادهای کردستان) شماره ۱۳۲ و قانون شماره ۸ سال ۲۰۱۱
- آرشيو سازمان وادی آلمان
- الخرن، مصرطفی، دکتر مصرطفی البغرا، علری شریجی. (۱۴۱۳.ه.ق)
- الفقره المنهجی علری مرذهب الامرام شافعی
- کریمی، فاطمه (۱۳۸۹) تراژدی تن.. تهران: نشر روشنگران و مطالعات زنان.
- Ahmady, K. 2006. FGM in Iran [Online]. Available: <http://kameelahmady.com/2015>].
- End FGM campaign, Iraqi Kurdistan <http://www.stopfgmmideast.org/>
- Female Genital Mutilation in Iraqi Kurdistan. Human Rights Watch, 86.
- Mozafarian, R. 2011. 'A survey on social-cultural factors related to Female Genital Mutilation: A case study of age 15-49 in Qeshm Island , 2011. Master, Shiraz University
- StopFGM. 2014a. Fatwa against FGM [Online]. Available: <http://www.stopfgmmideast.org/fatwas-against-fgm/>.
- StopFGM. 2014b. Popular Saudi Sheikh Alarefe warns of the way FGM is done[Online]. Iran. Available: <http://www.stopfgmmideast.org/popular-saudi-sheikhalarefe-warns-of-the-way-fgm-is-done/>
- Unicef 2010. Legislative reform to support the abandonment of female genital mutilation/cutting. New York: UNICEF.
- UNICEF 2013. Female Genital Mutilation/Cutting: A statistical overview and exploration of the dynamics of change. New York: UNICEF.
- WHO 2008. Classification of female genital mutilation [Online]. Available:<http://www.who.int/reproductivehealth/topics/fgm/overview/en/>

Practical guidelines for the prevention of female genital mutilation

Persian manual of female genital mutilation and its
complications

Authors:

Osman Mahmoudi

Ph.D. of family counseling- Shaheed Chamran university of
Ahvaz

Muhammad Rauf Amini

Bachelor of social science and member of Hamraz
counseling center of Javanrood

2016